

SAM JANSE nd.nl/opinie

LEKPRIKKER

Ik vond altijd wel dat het wat had: mensen met prikstok en zak. *Gutmenschen* met een waas van altruïsme en burgerzin om zich heen. Een waas van eigenaardigheid en verbeterheid. Ik ken zo'n man: ziet geen mensen, alleen maar vuil. De eerste keer dat je gaat prikken, kijk je met andermans ogen naar jezelf. Maar eigenlijk zijn alle reacties positief. 'Prima werk!' Soms een dult omhoog. Vuilprikken moet je leren. Blikjes en flesjes vallen op. Maar snippers plastic zijn veel erger. Die zijn bijna onzichtbaar en verdwijnen binnenkort in de voedselketen, in vissen- en vogelmagen. Dat moet dus nog gered worden. Soms sta ik minutenlang kleine, uit elkaar vallende stukjes op te prikken. Dat maakt geen volle vuilniszak, iets waar je als zwerfvuilraeper graag op pocht: 'In een kwartier een volle vuilniszak!'

piepschuim

Piepschuim is ook erg. Voordat alles weer gaat groeien, ga ik de uiterwaarden van de Lek in. Ik kan op dezelfde plek blijven staan en eindeloos witte minibolletjes rapen. Mijn grote trofee die middag is een groot brok piepschuim. Dat vult de zak tenminste. En het spoelt niet bij hoog water de Noordzee in. Mijn dag is goed. Soms voel ik woede bovenkomen. In wat voor land leven we? Waarom wordt de noodtoestand niet uitgeroepen? Waarom is piepschuim nog niet verboden? Ik weet dat het allemaal *peanuts* is wat ik doe en wat die andere Lek-, Rijn- en IJsselprikkers doen. Kruiwerk, klein bier. Maar ik doe het, omdat ik de wereld een beetje netter wil achterlaten dan ik haar in 1949 aantrof. Dat wordt nog hard werken dan. Ik heb in de Bijbel gelezen dat de aarde niet van ons is, maar van God. Naast Lekprikker ben ik ook dominee en vaak heb ik de Tien Geboden voorgelezen. Wie goed luistert, hoort het tussen de regels, ergens in de buurt van de os en de ezel: 'Gij zult geen vuil wegwerpen.' En ook: 'Gij zult het vuil van uw naaste oprapen.'

'Gij zult het vuil van uw naaste oprapen.'

Intussen voel ik me als onbezoldigde vuilnisman wel wat genomen. Soms vind je op de dag nadat je een traject goed hebt schoongemaakt nieuwe blikjes en wikkels. Zijn het alleen jongeren die dat doen? Ik durf er mijn hoofd niet om te verwedden, zelfs nog geen kratje bier.

Ik voel me ook een beetje genomen, omdat de vuilnisophaaldienst dit eigenlijk moet doen. En die doet het niet. Die wordt er ook niet voor betaald om een blikje onder aan de dijk op te halen. We vinden zwerfvuil niet belangrijk genoeg om ervoor te betalen. De overheid niet en de burger waarschijnlijk ook niet. Hoe zou dit referendum aflopen: 'Ik ben voor belastingverhoging met honderd euro per jaar om het zwerfvuil grondig aan te pakken'? Ik ben er niet gerust op.

vervuilende verpakkingen

Maar het meest voel ik me genomen door het bedrijfsleven dat jarenlang statiegeld op blikjes heeft tegengehouden. Cynisch is het dat grote vervuilers als Red Bull, Coca-Cola en McDonald's de Landelijke Opschoondag promoten: als er geraapt wordt, kunnen zij doorgaan met hun vervuilende verpakkingen.

Het blijft dweilen met de kraan open. Dat is altijd nog beter dan niet dweilen. Maar de kraan moet dicht. Statiegeld op blikjes en flesjes. Geen plastic verpakkingen als er een alternatief is. Ons milieu mag wat kosten.

'Je moet geen oude mopperaar worden', zegt mijn vrouw. 'Daar is wel reden voor', zeg ik. Maar het valt mee, geloof ik. Ik ben een gelukkig mens als het zonnetje schijnt en ik op de dijk loop met mijn prikstok. Ik prik de peuken van de weg en loop de dijk af, omdat ik bij het riet plastic zie. Intussen zie ik bij het klimmen iets roods tussen het gras. Felle kleuren zijn vaak niet pluis: een flessendop. Iets verderop een koffiebeaker. En dan zie ik mijn eerste pinksterbloem. Een tere lila pracht in het frisse groen. Dat is het, denk ik, wat de vuilweggooier mist, deze ontroering: zo'n eenvoudig bloemetje op de dijk, een vlucht gakkende ganzen boven je hoofd, een jong veulen in de wei. Dat maakt je stil voor de Schepper, dat geeft eerbied voor de schepping. Wie dat ontdekt, gooit geen blikjes weg. Denk ik. Hoop ik.

SAM JANSE nd.nl/opinie

LEKPRIKKER

Ik vond altijd wel dat het wat had: mensen met prikstok en zak. *Gutmenschen* met een waas van altruïsme en burgerzin om zich heen. Een waas van eigenaardigheid en verbeterheid. Ik ken zo'n man: ziet geen mensen, alleen maar vuil. De eerste keer dat je gaat prikken, kijk je met andermans ogen naar jezelf. Maar eigenlijk zijn alle reacties positief. 'Prima werk!' Soms een dult omhoog.

Vuilprikken moet je leren. Blikjes en flesjes vallen op. Maar snippers plastic zijn veel erger. Die zijn bijna onzichtbaar en verdwijnen binnenkort in de voedselketen, in vissen- en vogelmagen. Dat moet dus nog gered worden. Soms sta ik minutenlang kleine, uit elkaar vallende stukjes op te prikken. Dat maakt geen volle vuilniszak, iets waar je als zwerfvuilraeper graag op pocht: 'In een kwartier een volle vuilniszak!'

piepschuim

Piepschuim is ook erg. Voordat alles weer gaat groeien, ga ik de uiterwaarden van de Lek in. Ik kan op dezelfde plek blijven staan en eindeloos witte minibolletjes rapen. Mijn grote trofee die middag is een groot brok piepschuim. Dat vult de zak tenminste. En het spoelt niet bij hoog water de Noordzee in. Mijn dag is goed. Soms voel ik woede bovenkomen. In wat voor land leven we? Waarom wordt de noodtoestand niet uitgeroepen? Waarom is piepschuim nog niet verboden? Ik weet dat het allemaal *peanuts* is wat ik doe en wat die andere Lek-, Rijn- en IJsselprikkers doen. Kruiemelwerk, klein bier. Maar ik doe het, omdat ik de wereld een beetje netter wil achterlaten dan ik haar in 1949 aantrof. Dat wordt nog hard werken dan. Ik heb in de Bijbel gelezen dat de aarde niet van ons is, maar van God. Naast Lekprikker ben ik ook dominee en vaak heb ik de Tien Geboden voorgelezen. Wie goed luistert, hoort het tussen de regels, ergens in de buurt van de os en de ezel: 'Gij zult geen vuil wegwerpen.' En ook: 'Gij zult het vuil van uw naaste oprapen.'

'Gij zult het vuil van uw naaste oprapen.'

Intussen voel ik me als onbezoldigde vuilnisman wel wat genomen. Soms vind je op de dag nadat je een traject goed hebt schoongemaakt nieuwe blikjes en wikkels. Zijn het alleen jongeren die dat doen? Ik durf er mijn hoofd niet om te verwedden, zelfs nog geen kratje bier.

Ik voel me ook een beetje genomen, omdat de vuilnisophaaldienst dit eigenlijk moet doen. En die doet het niet. Die wordt er ook niet voor betaald om een blikje onder aan de dijk op te halen. We vinden zwerfvuil niet belangrijk genoeg om ervoor te betalen. De overheid niet en de burger waarschijnlijk ook niet. Hoe zou dit referendum aflopen: 'Ik ben voor belastingverhoging met honderd euro per jaar om het zwerfvuil grondig aan te pakken'? Ik ben er niet gerust op.

vervuilende verpakkingen

Maar het meest voel ik me genomen door het bedrijfsleven dat jarenlang statiegeld op blikjes heeft tegengehouden. Cygnisch is het dat grote vervuilers als Red Bull, Coca-Cola en McDonald's de Landelijke Opschoondag promoten: als er geraapt wordt, kunnen zij doorgaan met hun vervuilende verpakkingen.

Het blijft dweilen met de kraan open. Dat is altijd nog beter dan niet dweilen. Maar de kraan moet dicht. Statiegeld op blikjes en flesjes. Geen plastic verpakkingen als er een alternatief is. Ons milieu mag wat kosten.

'Je moet geen oude mopperaar worden', zegt mijn vrouw. 'Daar is wel reden voor', zeg ik. Maar het valt mee, geloof ik. Ik ben een gelukkig mens als het zonnetje schijnt en ik op de dijk loop met mijn prikstok. Ik prik de peuken van de weg en loop de dijk af, omdat ik bij het riet plastic zie. Intussen zie ik bij het klimmen iets roods tussen het gras. Felle kleuren zijn vaak niet pluis: een flessendop. Iets verderop een koffiebeaker. En dan zie ik mijn eerste pinksterbloem. Een tere lila pracht in het frisse groen. Dat is het, denk ik, wat de vuilweggooier mist, deze ontroering: zo'n eenvoudig bloemetje op de dijk, een vlucht gakkende ganzen boven je hoofd, een jong veulen in de wei. Dat maakt je stil voor de Schepper, dat geeft eerbied voor de schepping. Wie dat ontdekt, gooit geen blikjes weg. Denk ik. Hoop ik.